Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2016–2017 Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

537

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht «Schendingen mensenrechten bij opvang vluchtelingen Italië»* (ingezonden 4 november 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 18 november 2016).

Vraag 1
Bent u bekend met het rapport van Amnesty International over mishandelingen, opsluitingen en onrechtmatige uitzettingen door de Italiaanse overheid?[1]

Antwoord 1
Ja, ik ben bekend met het rapport van Amnesty International.

Vraag 2, 3, 4 en 6
Deelt u de conclusie van Amnesty International dat deze mensenrechtenschendingen direct of indirect het gevolg zijn van de druk die de Europese Unie (EU) uitoefent op Italië? Zo nee, kunt u dit toelichten?
Op welke wijze heeft de EU proberen te voorkomen dat Italië over zou gaan tot dergelijke mensenrechtenschendingen, wetende dat de druk op Italië om te voldoen aan de eisen van de Europese Unie daarmee toenam?
Herkent u het beeld dat Amnesty International schetst omtrent de mishandelingen van migranten door Italiaanse politie? Welke stappen ondernemen uw Italiaanse collega's om dit hard aan te pakken?
Heeft de EU een controlemechanisme ingebouwd om te voorkomen dat dergelijke schendingen van mensenrechten plaats zouden kunnen vinden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan dan geconcludeerd dat dit mechanisme niet heeft gewerkt en op welke wijze zou dit verbeterd moeten worden?

Antwoord 2, 3, 4 en 6
Amnesty International onderstreept in zijn rapport de noodzaak dat op de juiste wijze de gemaakte afspraken op Europees niveau worden geïmplementeerd. Amnesty benadrukt daarbij dat door alle landen een serieuze inspanning moet worden geleverd om uitvoering te geven aan de herplaatsingsaf-

1 http://www.volkskrant.nl/buitenland/amnesty-schendingen-mensenrechten-bij-opvang-vluchtelingen-italie~a4407905/

ah-tk-20162017-537
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

spraken. Dat is een boodschap die het kabinet onderschrijft, en waaraan voortdurend wordt gewerkt in Europees verband.
Amnesty heeft in het rapport signalen opgenomen over vermeende structurele misstanden in de hotspots. Het kabinet neemt dergelijke signalen zeer serieus, en ik heb de berichtgeving dan ook getoetst bij diverse relevante partijen. UNHCR en IOM, dagelijks aanwezig in de hotspots, evenals de Europese Commissie hebben aangegeven de in het rapport geuite beschuldigingen niet te herkennen. Ook de Italiaanse autoriteiten zelf nemen afstand van de beschuldigingen uit het Amnesty rapport. Ik heb dit tijdens mijn bezoek aan Rome op 9 november jl. besproken met zowel mijn Italiaanse collega's als met UNHCR en IOM.
Over de wijze waarop migranten worden geregistreerd en opgevangen in lidstaten bestaan in de EU duidelijke afspraken, gebaseerd op internationale en Europese verplichtingen. De Europese Migratieagenda, door de Europese Commissie gepubliceerd op 13 mei 2015, wijst op de noodzaak ervoor te zorgen dat alle lidstaten voldoen aan hun wettelijke verplichting om vingerafdrukken af te nemen krachtens artikelen 4 en 8 van de Eurodac-verordening. De Commissie ziet toe op een correcte implementatie van deze verplichtingen. Zoals uw Kamer bekend is, vindt het kabinet het van belang dat alle lidstaten, inclusief Italië, zich aan de gemaakte afspraken uit het asielacquis houden. Om de lidstaten te helpen bij het nakomen van de verplichting om vingerafdrukken af te nemen, met volledige inachtneming van grondrechten, heeft de Europese Commissie daarvoor een leidraad ontwikkeld. Over de kabinetsappreciatie van dit voorstel heeft het kabinet uw Kamer geïnformeerd op 3 juli 2015.[2] Het kabinet deelt de trapsgewijze aanpak die in de leidraad wordt voorgestaan. Deze aanpak start met het goed informeren van de vreemdeling, en laat onder omstandigheden ook de toepassing toe van detentie en proportionele dwang om vingerafdrukken af te nemen.
In de hotspots werken de Europese Commissie en de Europese Agentschappen zoals EASO en Frontex intensief samen met de Italiaanse autoriteiten aan de uitvoering van de afspraken. Het kabinet blijft zich ervoor inzetten dat in Europees verband Italië wordt bijgestaan in het adequaat vormgeven van asielprocedures en ondersteuning bij terugkeer vanuit de hotspots, en draagt daar zelf ook aan bij.

Vraag 5 en 7
Hoe verhoudt de conclusie van onrechtmatige uitzettingen tot het streven van de EU om, middels de hotspots, dit juist te voorkomen en spreiding van vluchtelingen over Europa mogelijk te maken?
Welke maatregelen bent u in EU-verband bereid te nemen om Italië hier op aan te spreken? Zouden deze conclusies volgens u gevolgen moeten hebben voor de hotspot-aanpak van de EU en de afspraken die er met Italië zijn gemaakt rondom relocatie?

Antwoord 5 en 7
Deze vragen gaan uit van de veronderstelling dat het kabinet de conclusie uit het Amnesty rapport onderschrijft. Zoals hierboven gesteld neemt het kabinet de berichten zeer serieus. Ik heb me navenant laten informeren, maar van de diverse betrokken partijen geen signalen gekregen die deze conclusie bevestigen. De conclusies van Amnesty hebben wat het kabinet betreft dan ook geen gevolgen voor de hotspot-aanpak en de met Italië gemaakte afspraken rondom herplaatsing. De herplaatsingsafspraken uitgevoerd vanuit de hotpots blijven ongemoeid. Overigens is herplaatsing slechts één van de mogelijke uitkomsten na identificatie en registratie van een asielzoeker in een hotspot. Dit is belangrijk nu het merendeel van de via Italië binnengekomen migranten niet in aanmerking komt voor herplaatsing, aangezien daarvoor alleen de nationaliteiten in aanmerking komen die binnen de EU een gemiddeld inwilligingspercentage van 75% of hoger hebben. Terugkeer van diegenen die geen bescherming nodig hebben, maakt ook integraal deel uit van de hotspot-aanpak, na eventuele afwijzing in de Italiaanse nationale asielprocedure wanneer er een asielverzoek is ingediend.

[2] Kamerstuk 22 112, nr. 1989.

Vraag 8
Bent u bereid om deze vragen voor de eerstvolgende JBZ-Raad te beantwoorden?

Antwoord 8
Ja.